

POVIJESNO PODRIJETLO HRVATSKIH NAZIVA MJESECI

ŽARKO DADIĆ

Zavod za povijest i filozofiju znanosti
HAZU u Zagrebu

UDK: 949.75:930.24

Izvorni znanstveni članak

Primljeno: 26. V. 1993.

O Hrvatskim nazivima mjeseci s lingvističkog gledišta se dosta zna, ali o njihovom povijesnom pojavljivanju tek fragmentarno. Pogotovo nije dosad nigdje rekonstruirano njihovo povijesno rasprostiranje po čitavom hrvatskom etničkom prostoru.

Tijekom srednjovjekovlja se u hrvatske glagoljske misale i brevijare, kojih je bilo osobito mnogo u XIV. i XV. stoljeću, uvrštavalo kalendare s posebnim obzirom na crkvene blagdane.¹ Ali, iako su ti misali i brevijari, pa tako i kalendari, bili pisani hrvatskim jezikom, u njima se nisu upotrebljavali hrvatski nazivi za mjesece, nego su ti nazivi bili izvedeni iz latinskih naziva. Nisu se tada hrvatski nazivi za mjesece upotrebljavali niti u ispravama koje su bile pisane hrvatskim jezikom. Prvi spomen hrvatskog naziva za jedan od mjeseci javlja se u jednoj ispravi pisanoj godine 1412. u Jajcu, u kojoj stoji *mjeseca travna*. Maretić² piše da nije sigurno da se taj naziv odnosi na mjesec koji se danas naziva *travanj*. Kasnija istraživanja, međutim, pokazuju da je upravo taj naziv bio dosta raširen za taj mjesec. Mnogo kasnije zadarski književnik Petar Zoranić u knjizi *Planine* koja je napisana godine 1536. a objavljena godine 1569. naznačuje na kraju predgovora *XX zrilvoća miseca* i pod tim podrazumijeva mjesec rujan (septembar), budući da taj isti datum uz latinski naziv mjeseca navodi na kraju knjige. Zoranić u toj knjizi još spominje

-
- 1 Vladoje DUKAT, Iz povijesti hrvatskoga kalendara, *Narodna starina*, knj. II., Zagreb 1923., str. 15-38. (posebno str. 15-18); Žarko DADIĆ, *Egzaktni znanosti hrvatskoga srednjovjekovlja*, Zagreb 1991., str. 142-144.
  - 2 T. MARETIĆ, Narodna imena mjeseci, Bošković, *Kalendar Hrvatskoga prirodoslovnog društva za prestupnu godinu 1920.*, Zagreb 1919., str. 120-131. (posebno str. 121).

mjesec *cvitanj* (današnji svibanj). Godine 1539. Mavro Vetranović u svojoj poslanici Petru Hektoroviću navodi *travnoga dan tretí*.³ I Faust Vrančić u svom rječniku *Dictionarium quinque nobilissimarum Europae linguarum, Latinae, Italicae, Germanicae, Dalmatiae et Ungaricae* koji je objavljen u Veneciji godine 1595. navodi dva hrvatska naziva za mjesece, i to *siečan* (ianuarius) i *travan* (aprilis). Vrlo je teško odgovoriti na pitanje zašto Vrančić ima hrvatski naziv samo za dva mjeseca, pogotovo što je riječ o rječniku.

Iako se hrvatski narodni nazivi mjeseci nisu dugo javljali u pisanim tekstovima, morali su se upotrebljavati u pučkom govoru nekih dijelova hrvatskog etničkog prostora, posebno u Bosni. Nije slučajno da se hrvatski naziv za mjesec travanj javio već godine 1412. u Jajcu. Naime, sasvim je sigurno da su se tu morali javljati i drugi narodni nazivi za mjesece, pa možda i svi, jer se na teritoriju današnje Bosne u XVI. stoljeću javlja cjelovit sustav narodnih naziva za mjesece koji se u istovjetnom obliku pojavljuju na više mjesta, pa i u pisanim tekstovima. Ti nazivi mjeseci istovjetni su s hrvatskim nazivima mjeseci koji se danas upotrebljavaju u Hrvatskoj. Kako i zašto se u hrvatskoj upotrebi održao upravo sustav narodnih naziva mjeseci koji je prvi put bio zapisan u Bosni pokušat će odgovoriti ovaj rad.

U jednom islamskom rukopisnom kalendaru iz godine 1550. koji je Fehim Spaho⁴ pronašao u Foči, navode se prvi put, koliko je dosad poznato, svi hrvatski nazivi mjeseci i to u gotovo istom obliku kakvi su oni koji se danas upotrebljavaju u hrvatskom jeziku. Taj se kalendar nalazi u jednoj zbirci ili bilježnici koju se naziva *medžmua*. Ta zbirka sadrži zajedno uvezano više različitih djela i bilježaka i to vjerskih, znanstvenih, kao i pjesama i sanovnika. Tekstovi su iz raznih razdoblja i to do XVI. do XVIII. stoljeća i pisani su različitim jezicima. Na početku je poduža rasprava o sotoní na hrvatskom jeziku pisana ikavski i arabicom, a ostale su rasprave na turskom i neke na arapskom i perzijskom jeziku. Gotovo svi tekstovi su nastali u Bosni i Hercegovini.

Za nas su najvažnija tri kalendara u toj zbirci od kojih se u jednom navodi godina 957. po Hidži, odnosno godina 1550. U kalendaru godina počinje s ožujkom. Hrvatskim nazivima mjeseci dano je istaknuto mjesto u kalendaru, pa su postavljeni iznad tabela, a nazivi na drugim jezicima stavljeni

---

3 T. MARETIĆ, *isto*, str. 121-122.

4 Fehim SPAHO, Narodni nazivi mjeseci, Napredak, *Hrvatski narodni kalendar 1935.*, Sarajevo 1934., str. 42-45.

su unutar samih križaljki. Zbog arapskog načina pisanja neka su slova nesigurna. Evo svih naziva mjeseci u tom kalendaru:

mjesec	Naziv u kalendaru	Napomena
III.	laožujak, lavžnjak, ožujak	u križaljci ožujak
IV.	veliki travanj	u križaljci travanj
V.	svibanj	
VI.		izgubljeni list
VII.		izgubljeni list
VIII.	kolovoz	
IX.	rujan	
X.	listopan	
XI.	istudeni	
XII.	prosinac	
I.	sićanj	
II.	veljača	

U nešto mlađim islamskim kalendarima⁵ javljaju se i nazivi za mjesec lipanj i srpanj, i to upravo u tom obliku, pa se sa sigurnošću ta praznina može popuniti. Tako se već u XVI. stoljeću javlja u Bosni potpuni sustav hrvatskih naziva za mjesece u islamskim tekstovima.

Bosanski franjevac Matija Divković je u djelu *Nauk krstjanski*, koji je objavljen godine 1611. u Veneciji na hrvatskom jeziku bosančicom, naveo također sve hrvatske nazive mjeseci i to ovako: sićanj, veljanoć (tj. velja noć), ožujak, travan, sviban, lipan, srpan, kolovoz, rujana, listopad, studeni, prosinac.⁶ Vidi se da su hrvatski nazivi za mjesece u Divkovićevu djelu i u spomenutom islamskom kalendaru istovjetni. Jasno je da im je podrijetlo isto, a to je pučki govor u Bosni. Taj sustav naziva za mjesece upotrebljavali su dakle i katolici i muslimani u Bosni. Svega šest godina kasnije nego je izašlo

5 Fehim SPAHO, Naši narodni nazivi mjeseci u turskim kalendarima iz sedamnaestog vijeka, *Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini*, god. 42. sv. 2. (za historiju i etnografiju), Sarajevo 1930., str. 184-204.

6 T. MARETIĆ, *isto*, str. 124.

Divkovićevo djelo objavljena je knjiga Splitsanina Matije Albertija *Oficij B. Marije D.* godine 1617. u Veneciji. I tu su navedeni hrvatski nazivi za mjesece. Evo njegovih naziva usporedno s Divkovićevim i onima u islamskom kalendaru:

mjesec	Islamski kalendar	Divkovićevo djelo	Albertijevo djelo
I.	sičanj	sičanj	sičanj
II.	veljača	veljanoć	veljača
III.	ožujak	ožujak	ožujak, vlašak
IV.	travanj	travan	travanj
V.	svibanj	sviban	svibanj
VI.	lipanj	lipan	lipanj
VII.	srpanj	srpan	srpanj, ilinščak
VIII.	kolovoz	kolovoz	kolovoz, gospodičnjak
IX.	rujan	rujan	ruj
X.	listopan	listopan	listopad
XI.	istudeni	studeni	studeni
XII.	prosinac	prosinac	prosinac

Albertijevi nazivi mjeseci istovjetni su s onima koje ima Divković. Nije isključeno da ih je uzeo iz Divkovićeve knjige, ali dodane inačice pokazuju da je uz te nazive znao za tri mjeseca i one nazive koji su se vjerojatno upotrebljavali u Dalmaciji. Dakle, ili su se ti nazivi koje su upotrebljavali u Bosni proširili na Dalmaciju ili su se isti nazivi upotrebljavali na području Bosne i Dalmacije u to doba. Kako Faust Vrančić u svom rječniku ima samo dva naziva za mjesece na hrvatskom jeziku to je vjerojatnije da su se u Dalmaciji upotrebljavali samo neki nazivi, a da su se kao cijeli sustav proširili iz Bosne gdje su se vjerojatno upotrebljavali u puku. Nije zato bez temelja zaključiti da su ih vjerojatno bosanski franjevci proširili po hrvatskim krajevima koji su bili pod turskom vlašću i po onima koji su s njima živo komunicirali. Odatle i činjenica da se početkom XVII. stoljeća ti nazivi pojavljuju u Dalmaciji koja je dobrim dijelom bila tada pod turskom vlašću.

Nakon Matije Divkovića nalazimo iste oblike naziva mjeseci i kod bosanskih franjevac Ivana Bandulovića (1626.), Pavla Posilovića (1683.) i Stjepana Margitića (1704.).⁷ Osim Matije Albertija koristi ih u Dalmaciji još Bartol Kašić u djelima *Perivoj* (1628.) i *Ritual* (1640.).⁸ Uvodi ih u svoj rječnik *Blago jezika slovinskoga* godine 1649. i Jakov Mikalja. Mikalja je te hrvatske nazive mjeseci upoznao preko dalmatinskih autora, ali možda i izravno u Bosni odakle je uzimao mnoge hrvatske riječi i nazive.

U srednjem vijeku su narodne nazive za mjesece imali gotovo svi slavenski narodi, pa i oni u čijim se jezicima to kasnije potpuno izgubilo. Međutim, učestalost upotrebe nije bila u svim slavenskim narodima ista. Te su nazive tada imali također Rusi, Srbi i Bugari, iako danas u književnim jezicima tih naroda takvih naziva nema. Zbog usporedbe narodnih naziva za mjesece u južnoslavenskih naroda potrebno je prikazati jezičnu situaciju u svezi s tim nazivima u Srbiji i Bugarskoj.

U srpskom pučkom govoru mogli su se naći tragovi takvih naziva još i na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće, iako su se u pojedinim srpskim krajevima upotrebljavali samo neki od njih. Veselinović⁹ je iz raznih srpskih krajeva uspio pokupiti pojedine pučke nazive mjeseci, pa je tako složio srpske pučke nazive za sve mjesece. Međutim, ti su nazivi strogo regionalnog značaja i bez sumnje nemaju podrijetlo u nazivima slavenske pradomovine, osim tek nekih, kao što su *listopad* i *studen*.

Ipak, svi narodni nazivi za mjesece pojavljuju se u jednom srednjovjekovnom srpskom crkvenoslavenskom tekstu, naime u rukopisu jednog evanđelja, vjerojatno iz XIII. stoljeća, pisanom na pergameni u pravoslavnom srpskom samostanu Bogovađa u Valjevskom okrugu.¹⁰ Ali, pored toga nije poznat ni jedan drugi srednjovjekovni a ni kasniji tekst u kojem bi se našli ti nazivi. Veselinović¹¹ piše da je pregledao mnoge srpske tekstove evanđelja iz XIII. i kasnijih stoljeća, te da nije nigdje našao narodne izraze za mjesece, nego samo one koji potječu iz latinskog jezika.

---

7 T. MARETIĆ, *isto*, str. 125.

8 T. MARETIĆ, *isto*, str. 125.

9 M. V. VESELINOVIĆ, Narodni nazivi meseca u Srba, *Godišnjica Nikole Čupića*, knj. XXVI., Beograd 1907., str. 229-238. (posebno str. 231).

10 M. Đ. MILIČEVIĆ, *Punjička pisma*, Beograd 1868., str. 301. i 302., Navedeno prema M. V. Veselinović, *isto*, str. 229.

11 M. V. VESELINOVIĆ, *isto*, str. 229.

Mnogo su češće navođeni narodni nazivi za mjesece u bugarskim tekstovima iz XIII. stoljeća. Tako se u Trnavskom evanđelju pisanom na pergameni iz XIII. stoljeća¹² uz nazive mjeseci izvedene iz latinskog jezika navode i narodni bugarski nazivi mjeseci. Ako se usporede srpski i bugarski nazivi za mjesece iz spomenutih rukopisa sa staroruskim narodnim nazivima za mjesece¹³ vidi se da su oni svi gotovo jednaki. Evo u zajedničkoj tablici usporedno srednjovjekovni ruski, bugarski i srpski narodni nazivi za mjesece:

	ruski	bugarski	srpski
I.	sečenj, <i>prosinec</i> , studenj	prosinec	prosinec
II.	<i>sečenj</i> , sneženj, ljutij	sečenj	sečen
III.	berezozol, <i>suhij</i> , sokovik	suhi	souhi
IV.	cvetenj, <i>berezenj</i> , duben, kriterij	brezov	brzosok
V.	<i>travenj</i> , letenj, cvetenj	treven	trven
VI.	červenj, <i>izok</i> , mlečenj	izok	izok
VII.	lipec, <i>červenj</i> , serpenj	črven	črven
VIII.	serpenj, žuivenj, <i>zarev</i>	zarev	nema naziva
IX.	veresenj, <i>ruenj</i>	ruin	rouien
X.	listopad	listopad	listopad
XI.	<i>grudenj</i> , listopad	gruden	nedostaje list
XII.	<i>studenj</i> , grudenj, prosinec	studen	stoudenij

Ako se usporede istaknuti ruski narodni nazivi za mjesece s bugarskim i srpskim nazivima vidi se da oni imaju isti korijen. Bugarski i srpski narodni nazivi za mjesece nemaju inačica, a međusobno su gotovo potpuno istovjetni. Moglo bi se reći da bugarski i srpski nazivi čine formirani sustav naziva za mjesece koji potječu iz istog ruskog skupa naziva ili sva tri iz istog izvora. Nakon XIII. stoljeća srpski se nazivi gube i u crkvenoslavenskim tekstovima, dok se bugarski održavaju duže. Zato zaključuje Veselinović: Vidi se da su stari Srbi izranije navikli u književnosti na opšte nazive, te je samo po neki,

---

12 Narodna biblioteka, Beograd, *rkp.* br. 30(63) kataloga. Navedeno prema M. V. VESELINOVIĆ, *isto*, str. 230., - Nije poznato nalazi li se taj rukopis još u toj knjižnici.

13 S. I. SELEŠNIKOV, *Istorija kalendara i hronologija*, Moskva 1972., str. 153-154.

i koji je naročito hteo beležiti i narodne nazive. «¹⁴ Ono pak što je Vuk Karadžić unio u svoj rječnik potječe, po Maretiću¹⁵ i po Veselinoviću,¹⁶ iz hrvatskih krajeva.

Usporedba srpsko-bugarskih srednjovjekovnih naziva za mjesece s hrvatskim nazivima upotrebljavanim u Bosni pokazuje da se ti nazivi u cjelini znatno razlikuju. Postoji doduše nekih naziva istog korijena kao što su nazivi za mjesece listopad, studeni i prosinac, ali to su nazivi koji se mogu pronaći i u drugim slavenskim jezicima¹⁷ i potječu iz praslavenskih naziva. Bitno je pak da srpski i bugarski nazivi tvore posebni sustav različit od sustava naziva mjeseci koji se formirao na bosanskom području. Jedan od tih sustava koji se upotrebljavao istočno od rijeke Drine može se dakle nazvati srpsko-bugarskim, a drugi, koji se u XVI. i XVII. stoljeću upotrebljavao zapadno od rijeke Drine i to u Bosni hrvatskim sustavom naziva mjeseci.

U hrvatskim krajevima su se, pored naziva za mjesece koji su se upotrebljavali u Bosni a kasnije i u Dalmaciji, koristili i neki drugi regionalni pojedinačni nazivi koji se javljaju npr. kod Zoranića i Albertija. Isto tako u kajkavskim krajevima javljaju se nazivi za sve mjesece koji su sasvim različiti od naziva koji su se upotrebljavali u Bosni, a i od Zoranićevih i Albertijevih. Tako se na hrvatskom etničkom prostoru pored naziva za mjesece koji su se upotrebljavali u Bosni pojavljuju još i sasvim različiti regionalni nazivi. Međutim, ni za jedan skup tih naziva ne bi se moglo reći da čine formirani sustav naziva za mjesece, jer su ili sasvim nepotpuni ili je za pojedini mjesec u upotrebi više različitih naziva.

Kajkavske nazive za mjesece registrirali su mnogi kajkavski rječnici i to tako da su u njima navedeni svi nazivi za pojedini mjesec koji su bili u upotrebi. Tako Petar Petretić u djelu *Sveti evangeliomi* kojie je objavljeno godine 1651. donosi kajkavske hrvatske nazive za mjesece u ovim oblicima:

- I. mali božičnjak, prosinec
- II. svečen
- III. gragorščak, sušec

---

14 M. V. VESELINOVIĆ, *isto*, str. 229-230.

15 T. MARETIĆ, *isto*, str. 123.

16 M. V. VESELINOVIĆ, *isto*, str. 230-231.

17 S. I. SELEŠNIKOV, *isto*, str. 154.

- IV. gjurgjevščak, mali traven
- V. filipovščak, veliki traven
- VI. ivanščak, klasen
- VII. jakopovščak, srpen
- VIII. velikomešnjak
- IX. malomešnjak
- X. lukovščak, miholjščak
- XI. vesesvečak
- XII. veliki božičnjak, gruden

Gotovo svi ti nazivi za mjesece u istom kajkavskom obliku nalaze se i u rječniku *Dictionar ili reči slovenske* koji je godine 1670. objavio Juraj Habelić. Među njima su samo tri naziva u obliku u kojem se nalaze u bosanskim franjevačkim i islamskim tekstovima i to prosinac (ali za prvi mjesec), traven (mali za četvrti, a veliki za peti mjesec) te srpen za sedmi mjesec. Međutim, to su upravo oni nazivi za mjesece koji vuku svoj korijen iz praslavenskog jezika i koje nalazimo i u drugim slavenskim jezicima. U upotrebi tih naziva za mjesece u kajkavskim krajevima ne može se dakle vidjeti nikakav utjecaj naziva za mjesece koji su se upotrebljavali u franjevačkim i islamskim tekstovima u Bosni tijekom XVI. i XVII. stoljeća.

Veliku ulogu u proširenju sustava naziva mjeseci koji se upotrebljavao u Dalmaciji i Bosni na sjevernu Hrvatsku te posebno na kajkavsko područje imao je Ivan Belostenec. On je u svom rječniku *Gazophylacium* koji je tiskan u Zagrebu godine 1740., ali napisan sredinom XVII. stoljeća, naveo kajkavske oblike naziva mjeseci koji su istovjetni s onim nazivima koji se nalaze kod Petretića i Habelića.¹⁸ Ali, usporedno on uvodi još i nazive mjeseci koje preuzima iz Dalmacije i označuje ih s D (dalmatice). To su I. sičan, II. veljača, III. ožujak, V. sviban, VI. lipan, VII. sarpan, XI. studeni, XII. prosinac. Uz to još bez oznake dalmatice ima naziv rujen (za deveti mjesec) i listopad (za deseti mjesec), pa on uz kajkavske nazive ima još i gotovo potpun sustav hrvatskih naziva mjeseci kakvi su se upotrebljavali u Bosni i Dalmaciji. Nedostaje mu jedino naziv kolovoz za osmi mjesec. Tako on ima ovaj sustav

---

18 J. BELLOSZTENECZ, *Gazophylacium illyrico-latinum, Zagrabiae 1740.*, str. 220.

naziva mjeseci: I. sičan, II. veljača, III. ožujak, IV. traven, V. sviban, VI. lipan, VII. srpan, VIII. - , IX. rujan, X. listopad, XI. studeni, XII. prosinac.

To znači da su hrvatski nazivi mjeseci kakvi su se upotrebljavali u Bosni u katoličkim i islamskim tekstovima, a koji su se vjerojatno upravo odatle proširili na Dalmaciju, došli sada iz Dalmacije dijelom i u kajkavske hrvatske krajeve, pa su preko Belostenčeva rječnika tu bili i poznati. To je bio prvi kontakt kajkavskog hrvatskog područja s bosansko-dalmatinskim nazivima mjeseci.

Hrvatski nazivi mjeseci iz Bosne su se proširili i na Slavoniju, što nije neobično je su Turci gotovo do kraja XVII. stoljeća vladali Slavonijom. Ti su se nazivi morali već i u XVII. stoljeću upotrebljavati u Slavoniji. Na žalost, nemamo iz XVII. stoljeća pisanih tekstova u Slavoniji u kojima bi se nalazili takvi nazivi za mjesece, ali nisu bez razloga slavonski autori Antun Kanižlić u djelu *Rožalije* godine 1780. i Josip Stjepan Reljković, sin Matije Antuna Reljkovića, u djelu *Kućnik* godine 1796. upotrebljavali cijeli sustav hrvatskih naziva mjeseci¹⁹ kakav se upotrebljavao u Bosni već u XVI. i XVII. stoljeću. Oni su ih, naime, morali upoznati iz starije bosansko-slavonske tradicije.

Pošto je u Zagrebu godine 1835. počela izlaziti *Danica horvatska, slavonska i dalmatinska* u njoj su se već uglavnom upotrebljavali nazivi mjeseci kakvi su se proširili iz Bosne i Dalmacije i kakve je već Belostenec registrirao u svom rječniku. To pokazuje da su ti nazivi već tada bili dobro poznati širom Hrvatske. Ali, njihova upotreba u *Danici* u početku nije bila dosljedna, pa se u tom listu pojavljuju i neki kajkavski nazivi kao što su sušec i grudan. Mnogi čitaoci, osobito iz sjeverne i srednje Hrvatske tražili su da se ta neujednačenost ukloni i da se umjesto loših naziva uvedu čisti i pravi hrvatski nazivi koji su se nalazili u starim i novim knjigama najboljih pisaca. Uredništvo se s tim složilo, pa je od početka godine 1837. uvelo dosljedno nazive mjeseci kakve su imali J. S. Reljković i A. Kanižlić. Svoj stav je uredništvo objasnilo u posebnom članku *Ilirska dvanajst mjesecah imena* i u njemu prenijelo tekstove J. S. Reljkovića i A. Kanižlića koji opisuju te nazive.²⁰

Na taj način nazivi za mjesece prvotno upotrebljavani u Bosni ušli su u opću hrvatsku upotrebu. Prednosti tih naziva bile su mnoge, osobito stoga

---

19 T. MARETIĆ, *isto*, str. 127.

20 Ilirska dvanajst mjesecah imena, *Danica ilirska*, tečaj III., br. 2., Zagreb, 14. sčnja 1837., str. 5-8.

što su ti nazivi doista bili najstariji i da su činili već sasvim formiran sustav naziva u kojem je za svaki mjesec postojao samo jedan naziv. Pored toga taj se sustav već tada bio proširio po cijelom hrvatskom etničkom prostoru, dok su drugi pojedini nazivi imali samo regionalno značenje.

Iz izloženoga se vidi da se današnji hrvatski sustav naziva mjeseci pojavio na hrvatskom etničkom prostoru zapadno od rijeke Drine i da su ga u početku upotrebljavali i katolici i muslimani u Bosni. Proširio se nakon toga na Dalmaciju i Slavoniju, postupno prelazeći i u kajkavske krajeve, da konačno taj sustav potpuno ne istisne sve regionalne potpune ili nepotpune nazive za mjeseci i ne postane općehrvatski sustav naziva mjeseci sasvim različit od onog sustava koji se u srednjem vijeku bio pojavio istočno od rijeke Drine u Srba.

Žarko Dadić: HISTORICAL ORIGIN OF THE CROATIAN NAMES OF MONTHS

S u m m a r y

Today's Croatian names of the months were not in use in the medieval times, as well as in the texts written in Croatian language. In the 16th century in Bosnia all these names occurred for the first time in the Islamic calendars and later on in Bosnian franciscan texts, especially at Matija Divković. From the Bosnian franciscan authors most probably some 17th century writers of dictionaries from Dalmatia took over those names. As each month had its own name they made a system. In Serbia there was a system of national names for the months, too, but in the course of time it disappeared, being completely different from the Croatian. In Kajkavian area occurred the local names for the months different from those generating in Bosnia. Many a kajkavian dictionary has got those names including a dictionary by Ivan Belostenec completed in the 17th and published in the 18th century. Belostenec took over from the Dalmatian authors the system of names of months as they were in use in Dalmatia in the 17th century. It was the first contact of Croatian kajkavian region with that system of names of months. In Slavonia in the 18th century there was also Croatian system of names of the months in use, such as was in 16th century Bosnia and most probably, during the Turkish occupation of Slavonia that system spread from Bosnia over Slavonia. In 1837 *Danica Ilirska* took over that system of names of the months from the Slavonian writers and from that time on, those names make part of Croatian standard language.